

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **B. V.**, proti žalovanému: **Městský úřad Čáslav**, se sídlem Čáslav, nám. J. Žižky z Trocnova 1, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 11. 4. 2007, č. j. 44 Ca 171/2006 - 35,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 11. 4. 2007, č. j. 44 Ca 171/2006 - 35, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze usnesením ze dne 19. 3. 2007, č. j. 44 Ca 171/2006 - 28, zamítl návrh žalobce na ustanovení advokáta zástupcem žalobce pro řízení o návrhu na obnovu řízení a o žalobě pro zmatečnost proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2006, č. j. 44 Ca 158/2006 - 17, kterým byl zamítnut návrh žalobce na rozhodnutí o neplatnosti voleb do zastupitelstva města Čáslav konaných ve dnech 20. a 21. 10. 2006. V odůvodnění krajský soud uvedl, že tyto návrhy žalobce jsou nepřípustné, a proto zjevně nemohou být úspěšné. Soud tedy dospěl k závěru, že u žalobce nejsou splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků ve smyslu § 36 odst. 3 druhá věta zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), proto žádost žalobce zamítl.

Proti tomuto usnesení podal žalobce kasační stížnost a požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Krajský soud v Praze usnesením ze dne 11. 4. 2007, č. j. 44 Ca 171/2006 - 35, zamítl návrh žalobce na ustanovení advokáta zástupcem žalobce pro řízení o kasační stížnosti. V odůvodnění soud uvedl, že žalobce je v k. ú. Č. vlastníkem ½ stavební parcely č. 706 o výměře 215 m² a budovy č. p. 224 na této parcele, dále parcely č. 92/2 o výměře 197 m²

a pozemků p. č. 88/1 o výměře 120 m², p. č. 2540 o výměře 131 m² a p. č. 372 o výměře 2990 m², a dále parcely p. č. 2254 o výměře 151 m² v k. ú. P.. Krajský soud konstatoval, že navrhovatel sice nepobírá žádný důchod, nikde nepracuje a nemá příjem z pracovní činnosti, vlastní však uvedené nemovitosti, a proto nelze dospět k závěru, že je nemajetný a nemá dostatečné prostředky ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. Soud uzavřel, že žalobce nesplňuje předpoklad pro osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu, nejsou proto dány ani podmínky pro ustanovení advokáta zástupcem žalobce.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, ve které namítal, že jediným zdrojem jeho příjmů je dávka vyplácená Úřadem práce Kutná Hora ve výši cca 2000 Kč. Podle stěžovatele rodinný domek a související pozemky nemohou být důvodem k upření jeho požadavku, neboť nemůže být nucen prodávat, co mu slouží k bydlení, aby čelil nezákonnosti tamní komunální sféry.

Kasační stížnost shledal Nejvyšší správní soud přípustnou, neboť podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu v *řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobců není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti nedostatek právního zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.)* [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, ze dne 28. 4. 2004, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 486/2005, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že ji stěžovatel podává z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 35 odst. 8 první věta s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.

Z citovaného ustanovení vyplývají dvě základní podmínky, při jejichž současném splnění může být navrhovateli na jeho žádost zástupce ustanoven. Navrhovatel musí jednak splňovat podmínky pro osvobození od soudních poplatků a současně musí být ustanovení zástupce potřeba k ochraně práv navrhovatele.

V posuzované věci žádal stěžovatel o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. V tomto řízení musí být stěžovatel podle § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem, proto lze druhou podmínku považovat za splněnou.

Podle § 36 odst. 3 první věta s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků.

Základní kasační námitka směřuje proti nesprávnému právnímu názoru krajského soudu, který spočíval v nesprávném výkladu slovního spojení „*nemá dostatečné prostředky*“. Tuto námitku shledal Nejvyšší správní soud důvodnou.

Řízení ve správním soudnictví je ovládáno dispoziční zásadou a svázáno relativně krátkými lhůtami, kterými je navrhovatel omezen při uplatňování svého návrhu u soudu. S podáním návrhu je spojena poplatková povinnost.

Podle § 4 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o poplatek za řízení, vzniká poplatková povinnost a) podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení (dále jen "návrh na zahájení řízení"), b) podáním odvolání, c) podáním dovolání, d) podáním kasační stížnosti, e) ve vyrovnacím řízení uložení povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím, jímž soud prohlásí vyrovnání za skončené, f) schválením smíru ve smírčím řízení, g) uložení povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o návrhu na nařízení předběžného opatření, h) v ostatních případech uložení povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o věci samé.

Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.

Navrhovatel tedy není povinen zaplatit soudní poplatek již při podání návrhu, nicméně soud není oprávněn činit v řízení žádné úkony, nebyl-li soudní poplatek zaplacen (je-li poplatková povinnost dána), proto bezprostředně po obdržení návrhu musí navrhovatele vyzvat k zaplacení soudního poplatku. K tomu navrhovateli stanovuje lhůtu zpravidla nikoliv delší dvou týdnů, často pouze lhůtu třídní.

S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že při posuzování toho, zda navrhovatel má či nemá dostatečné prostředky, je nutné zohlednit nejen majetkové poměry navrhovatele, ale rovněž likviditu a prodejnost jednotlivých majetkových hodnot, které navrhovatel vlastní a jejichž prodejem může získat prostředky pro zaplacení soudního poplatku.

Stěžovatel správně odlišil své finanční příjmy, o jejichž likviditě nelze pochybovat, od nemovitostí, jejichž hodnota může být převedena do formy peněžních prostředků často jen s velkými obtížemi a po dlouhém hledání kupce, což snižuje pravděpodobnost, že navrhovatel stihne zaplatit soudní poplatek ve lhůtě, tj. dříve než soud pro nezaplacení soudního poplatku řízení zastaví.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu není možné obecně konstatovat, že nikdo nemůže být nucen prodat nemovitost, která mu slouží k bydlení, aby mohl účinně iniciovat soudní řízení. Je však nezbytné zohlednit již zmíněnou nižší likviditu nemovitostí, kterými přímo soudní poplatek zaplatit nelze.

Krajský soud v projednávané věci při posuzování majetkových poměrů stěžovatele pochybil, neboť pouze uvedl, jaké nemovitosti stěžovatel vlastní, aniž se zabýval jejich hodnotou či prodejností. Za této situace nemohl správně posoudit otázku, zda stěžovatel

splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Vzhledem k náročnosti zjišťování hodnoty a likvidity nemovitostí ve vlastnictví stěžovatele je Nejvyšší správní soud toho názoru, že posouzení majetkových poměrů stěžovatele musí vycházet především z jeho příjmů.

Stěžovatel v kasační stížnosti prohlásil, že jeho jediným příjmem je dávka ve výši přibližně 2000 Kč měsíčně, jiný zdroj příjmu nemá. Prostředky v této výši jen stěží pokryjí běžné potřeby stěžovatele a v žádném případě nepostačují pro hrazení odměny advokáta a soudních výloh. Předpoklady pro osvobození stěžovatele od soudních poplatků považuje Nejvyšší správní soud za splněné.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. byl prokázán, neboť napadené usnesení je nezákonné. Nejvyššímu správnímu soudu tedy nezbylo než usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 11. 4. 2007, č. j. 44 Ca 171/2006 - 35, zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení, ve kterém krajský soud - vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu - ustanoví stěžovateli zástupce pro řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2007, č. j. 44 Ca 171/2006 - 28.

V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. května 2007

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu